

Název studijního předmětu: Úvod do sociální antropologie

Vyučující: Irena Kašparová M.A., Jakub Grygar PhD.

Typ studijního předmětu: povinný

Rozsah studijního předmětu: 6 ECTS

Formy výuky: přednáška

Způsob ukončení studijního předmětu: 100% písemná zkouška formou otevřených a uzavřených otázek

Stručná anotace předmětu:

Cílem studijního předmětu Úvod do sociální a kulturní antropologie je představit tento relativně mladý sociálněvědní obor studentům z co nejširšího hlediska a zároveň jim poskytnout co nejdůkladnější přípravu a základy pro další kurzy nabízené v pozdějších ročnících studijního programu sociální antropologie, které již budou zaměřené úžeji a studenti si je budou vybírat podle vlastního uvážení. Jedná se o kurz úvodní, pro studenty bakalářského cyklu, vycházím z předpokladů, že studenti nemají v tomto oboru žádné, nebo minimální znalosti.

Přestože současná antropologie hledá a nachází předměty svého zájmu mimo jiné i ve své vlastní společnosti, svou teoretickou i metodologickou odbornost formovala a vystavěla především na poznatcích získaných v jiných kulturách a společnostech. Proto je úvod zaměřen téměř výhradně na poznávání klasických antropologických teorií a reálií a pouze okrajově (např. formou ilustrativních příkladů použití teorií a metod) se dotýká aplikovaných subdisciplin či antropologie vlastní společnosti.

Přestože se antropologie vždy snaží studovat kulturu či společenský systém jako celek, z prakticko-organizačních důvodů přednášek rozdělíme antropologické vědění v přednáškovém bloku na následující celky:

1. Kultura, jinakost a vývoj sociální antropologie

(geneze sociálních věd + Comte, Rousseau, vliv kolonizace, výzkumy národní povahy - M. Douglas: Chryzantéma a meč)

2. Kinship - příbuzenské systémy

(incest, manželství, gender + Mary Douglas, Margaret Mead, C. Lévi-Strauss, E. Leach)

3. Náboženství

(magie + J. Frazer, totemismus + C. Lévi-Strauss; rituál a smrt + Viktor Turner; šamanismus + antropologie vědomí P. Stohlera a M. Harnera)

4. Ekonomické subsystémy

(Kula + B. Malinowsky, společnosti lovců a sběračů + ekologické teorie M. Sahlinse)

5. Politika, moc a stát

(Nuer + E. Evans-Pritchard, Bali + interpretivní antropologie Clifforda Geertze; M. Herzfeld, B. Anderson, P. Bourdieu)